

Árnyékutazó Shanghaiban
ShadowTraveler in Shanghai
在上海旅行的影子

2019.01.14.-02.01. 2B Galéria

Turisták – mindig is érdeklődéssel figyeltem, ahogy a világ különböző pontjain az emberek ott állnak a fantasztikus épületek előtt, a lélegzetelállító tereken és a legtöbben szinte azonnal elkezdnek fényképezni. Igyekeznek birtokba venni, amit nem vihetnek magukkal, ráadásul mindeközben magukat is lefotózzák, lefotóztatják, bizonyítandó, hogy ott jártak.

New Yorkban, a világ egyik közepén, (a turistákat nézve) jött az ötlet, hogy belépjek a városba látogató idegenek képeibe, s így a fotóikon keresztül "elutazzak" a világ legkülönbözőbb pontjaira. Az akciót, vagyis azt, ahogy én állok egy idegen család mellett, miközben ők egymást fotózzák a látványosságok előtt, egy barátom örökítette meg. A fényképek elkészítése után odamentem a turistákhoz és elkértem a nevüket, megkérdeztem, hol laknak, így megtudtam, kivel és hova is „utazom”. Mindenki együttműködő volt. Egyáltalán nem érzékelték, hogy ezzel az aktussal beléptem a magánszférájukba, részévé váltam a családi történetüknek; nem közvetlenül ugyan, csak a képmen keresztül, mégis részese lettem a jövőjüknek, amelyben a múlt pillanataira emlékeznek majd. Az akcióm egyfajta játékos invázióknak tekinthető, a magán- és a közsféra közötti határok elmosásának.

2017-ben, 15 évvel az *Árnyékutazó* után, Shanghaiban jártam, ahol a helyiek kérései életre hívták az *Árnyékutazó* projektem folytatását: a távol-keleti metropoliszban én lettem a "Más", én váltam látványossággá. A város nevezetességeit látogató és azokat fényképező kínai turisták velem szerettek volna közös képen szerepelni, így az eredeti projekt átalakult és titkos invázióból meghívássá módosult az utazás. Az itt készült képeknél is elkértem a fotózkodók nevét és a helyiség nevét, ahonnan jöttek, hogy megtudjam, hová is invitálják a képmásomat. A fotó mint médium segítségével ebben az esetben is sok helyre „eljutottam”.

Az *Árnyékutazó* (2002) filmre készített, fekete-fehér képekből áll, melyeket 9x13 cm-es méretben állítottam ki. Annak idején nemcsak az én fotóim készültek analóg technikával, hanem a turisták fényképei is, míg ma már szinte mindenki digitális fényképező gépet használ, a turisták pedig jellemzően a telefonjukkal készítik felvételeket magukról, melyek leginkább szelfik. Ezeken a képeken a háttér szinte teljesen lényegtelenné válik, a képek akárhol készülhetnének, a helyszín felismerését tovább nehezíti a Kínában oly közkedvelt és gyakran alkalmazott szűrők használata.

Shanghaiban főleg szelfiztek velem a kínai turisták, s ha nem szelfi készült, akkor is a telefon volt a képrögzítő eszköz. Ezeken a szelfiken én lettem a háttér, így az árnyékutazó kilépett a háttérből, hogy háttérré váljon. A fotózkodók ezeket a képeket gyakran egy általuk igen kedvelt applikáció segítségével már a készítés pillanatában retusálták: módosították magukat, hogy hasonlatosabbak legyenek az általuk elképzelt

és vágyott ideákhoz, illetve a képen szereplő figurákat, ebben az esetben saját magukat és engem is, átalakítottak cicusokká, nyuszikává vagy egyéb figurává. Ebben az általuk kreált virtuális valóságban, a különböző figurák bőrébe bújva, a lehetőségek széles skáláján mozogva jelenhettünk meg a közös képeken, s az illúzió keltés révén részesei lettünk egymás világának. Saját képeim utómunkáihoz ugyanazt az applikációt használtam, amit a turisták, mert ugyanabban a virtuális valóságban akartam utazni.

Gőblyös Luca DLA